Ministerie van Justitie en Veiligheid

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen
Directie Sanctie- en Slachtofferbeleid
Slachtofferbeleid

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

EK brief inzake toezeggingen SJenV

Datum
12 oktober 2026

Bijlage(n)
0

1. Aanleiding

De (toenmalige) SJenV heeft ten tijde van de behandeling van de eerste en tweede Vaststellingswet van het nieuwe Wetboek van Strafvordering (d.d. 10 februari jl.) twee toezeggingen gedaan aan de EK. In bijgaande brief wordt de EK geïnformeerd over die toezeggingen.

2. Geadviseerd besluit

De SJenV wordt geadviseerd akkoord te gaan met de inhoud van de concept EK-brief.

3. Kernpunten

Tijdens het debat over de twee Vaststellingswetten zijn twee toezeggingen gedaan, namelijk:

1. SJenV zegt de Kamer toe, naar aanleiding van een vraag van het lid Van Rooijen (50PLUS), dat hij (ook) de Eerste Kamer zal informeren over het vervolgtraject naar aanleiding van het rapport van de *Algemene Rekenkamer* en het verbeterplan van het OM voor de naleving van slachtofferrechten.
2. SJenV zegt de Kamer toe, naar aanleiding van vragen van de leden Janssen (SP), Nicolaï (PvdD) en Schalk (SGP), dat in de informatie aan slachtoffers wordt meegenomen dat zij in de *slachtofferverklaring* kunnen aangeven of zij een zitting of een strafbeschikking wenselijk vinden.

Algemene Rekenkamer

Als bijlage bij de EK-brief wordt het Verantwoordingsonderzoek 2025 van 20 mei jl. van de Algemene Rekenkamer (AR) en de bestuurlijke reactie daarop meegezonden. In het rapport van de AR wordt ten aanzien van de naleving van slachtofferrechten door het OM nogmaals (net als in het VO 2024[1] en hoewel de AR constateert dat het OM heeft gewerkt aan verbetering) een onvolkomenheid geconstateerd. In de EK-brief verwijst u naar de bestuurlijke reactie, waarin het belang is benadrukt van het naleven van slachtofferrechten, waaronder het recht op informatie. Ook wijst u op de meerjarenagenda slachtofferbeleid (juni 2025 naar de TK verzonden) waarin terugkomt dat het van primair belang is dat

[1] Zo bleek dat niet alle slachtoffers informatie ontvingen over de (correcte) zittingsdatum, een afschrift van de OM-strafbeschikking ontvingen of informatie (of niet op tijd) over de vrijlating van een verdachte uit voorlopige hechtenis. Daarnaast bleek dat bij niet alle slachtoffers hun informatiewens werd geïnventariseerd of niet tijdig werd gereageerd op het verzoek om kennis te nemen van processtukken.

Directoraat-Generaal Straffen en Beschermen
Directie Sanctie- en Slachtofferbeleid
Slachtofferbeleid

Datum
12 oktober 2026

slachtoffers goed worden geïnformeerd over hun rechten. En slachtoffers vervolgens, wanneer goed geïnformeerd, zelf kunnen beslissen welke rechten ze willen uitoefenen.

Het OM heeft naar aanleiding van het VO 2024 een verbeterplan opgesteld. De uitvoering daarvan is nog gaande. De doelstelling van het OM is om zo snel mogelijk een significante verbetering te realiseren. In de EK-brief geeft u aan daar vertrouwen in te hebben. In afstemming met het OM wordt qua tijdspad in de brief aangegeven dat de verbeteringen in 2027 zullen worden gerealiseerd. Vanuit het departement (DFEZ) wordt (zoals bij alle geconstateerde onvolkomenheden) een vinger aan de pols gehouden voor wat betreft de voortgang van de verbeteringen. De AR zal ook in het VO 2026 JenV aandacht besteden aan de informatieplichten van het OM jegens slachtoffers.

Slachtofferverklaring
De toezegging dat in de informatie aan het slachtoffer wordt meegenomen dat het slachtoffer in de schriftelijke slachtofferverklaring kan aangeven of hij een zitting of een OM-strafbeschikking wenselijk vindt, is met het OM besproken.

Het staat het slachtoffer al vrij om alles wat hij of zij relevant acht op te nemen in de schriftelijke slachtofferverklaring, zodat de officier dat mee kan wegen bij zijn beslissing. Het is aan de officier van justitie om een beslissing te nemen over de wijze van afdoening. Bij elke afdoeningsbeslissing (of dat nou een OM-strafbeschikking is of dagvaarden) weegt de officier van justitie vervolgens verschillende belangen, waaronder de belangen van slachtoffers, mee. Het OM ziet aldus geen toegevoegde waarde om het slachtoffer nog separaat erop te wijzen dat hij/zij kan aangeven een zitting of een OM-strafbeschikking wenselijk te vinden. Daarbij is ook van belang dat als contra-indicatie voor het opleggen van een OM-strafbeschikking geldt, wanneer er sprake is van een spreekrechtwaardig delict (en het slachtoffer heeft aangegeven van zijn spreekrecht gebruik te willen maken). In dat geval zal de zaak dus in beginsel worden gedagvaard (in beginsel, want een contra-indicatie behelst nog steeds een kleine marge waarin een officier van justitie anders kan beslissen). In de EK-brief geeft u (in lijn met het standpunt van het OM) aan geen toegevoegde waarde te zien in hetgeen is toegezegd.

4. Toelichting

4.1. Politieke context
De Kamer is op 12 januari jl. naar aanleiding van een motie van het lid Mutluer (PRO) geïnformeerd over het verbeterplan dat het OM naar aanleiding van de geconstateerde onvolkomenheid heeft opgesteld.[2]

4.2. Juridische overwegingen
Ingevolge artikel 51ac Wetboek van Strafvordering heeft het slachtoffer recht op informatie over de aanvang en voortgang van de zaak. Zo wordt het slachtoffer onder andere geïnformeerd over een sepot, de tenlastelegging, de datum van de zitting en het al dan niet instellen van hoger beroep.

4.3. Krachtenveld

[2] Met de motie Mutluer c.s. heeft de Kamer uitgesproken in te stemmen met decharge voor de jaarverantwoording 2024 van het Ministerie van Justitie en Veiligheid, onder de voorwaarde dat bij de begroting voor 2026 een aantal punten concreet worden uitgewerkt. Een van de punten was ervoor te zorgen dat slachtoffers de informatie krijgen waarop zij (wettelijk) recht hebben.

De brief is afgestemd met het OM en DGRR.

Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen
Directie Sanctie- en
Slachtofferbeleid
Slachtofferbeleid

Datum
12 oktober 2026

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1 Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.